

מ"ת 58673/12/13 - מדינת ישראל נגד רפי אקלה (עציר) - בעצמו, קסם בן סימון (עציר) - בעצמו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

30 ינואר 2014

מ"ת 58673-12-13 מדינת ישראל נ' אקלה(עציר) ואח'

בפני כב' השופט נסר אבו טהה

מדינת ישראל

המבקשת

ע"י ב"כ עו"ד רמי אלמכאווי

נגד

המשיבים

1. רפי אקלה (עציר) - בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד אביב סטרול

2. קסם בן סימון (עציר) - בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד שלמה פצ'בסקי

החלטה

1. בפניי בקשה להורות על מעצרו של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים כנגדם, על רקע כתב האישום המייחס להם לכאורה ביצוע עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. בנוסף למשיב 1 - עבירה של גניבה - עבירות מיום 18.12.2013.
2. בתאריך 02.01.2014, קבע עמיתי, כבוד השופט גד גדעון, דבר קיומן של ראיות לכאורה לחובת המשיבים ביחס לשני האישומים נשוא כתב האישום. יחד עם זאת, ציין, כי מדובר בראיות מוחלשות המצדיקות בחינת חלופות מעצר באמצעות תסקיר מעצר אשר יתייחס לרמת המסוכנות של המשיבים, וכן מסוגלות החלופות להציב גבולות להתנהגותם. המשך הדיון נדחה ליום 23.01.2014 בפניי.
3. בתאריך 15.01.2014, הגישו המשיבים ערר לבית המשפט העליון כנגד החלטת בית המשפט מיום 02.01.2014, אשר נידון בבש"פ 183/14 - הערר של המשיבים נדחה. יחד עם זאת, נקבע: "**חרף כל האמור, אינני מוצא כי מדובר בקשיים המצדיקים בשלב זה שמיטת הקרקע תחת החלטתו של בית המשפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה, אף כפי שנקבע בפרשת זאדה, יתכן ויש בקשיים אלו כדי להטות את הכף לטובת שחרורם של העוררים לחלופת מעצר, היה ותימצא כזו**" (ראה פיסקה 16 להחלטה).
4. בתאריך 23.01.2014, הונחו בפניי תסקירים בעניינם של שני המשיבים.

תסקיר בעניינו של המשיב 1

מהתסקיר עולה, כי המשיב בן 18, רווק, תושב אשקלון. טרם מעצרו התגורר בבית הוריו ולמד בשנת לימודיו האחרונה בבית הספר "אורט אדיבי". לדבריו, עתיד להתגייס במהלך התקופה הקרובה. המשיב נמנה למשפחה המונה זוג הורים ושבעה אחים.

התרשמות שירות המבחן -

השירות מתרשם מבחור צעיר בעל זהות שאינה מגובשת, בעל יכולות קוגניטיביות תקינות, אשר גדל במשפחה המנהלת אורח חיים נורמטיבי. להערכת שירות המבחן וממידע מגורמי החינוך אודותיו, מדובר בצעיר בעל מאפייני אישיות ילדותיים ובלתי בשלים, הנוטה להיגררות חברתית, מתקשה בקבלת גבולות חיצוניים והתמודדות מול גורמי סמכות ומרות, ללא יכולת לערוך שיקול דעת בוגר ואחראי בנוגע למעשיו. עוד להערכת השירות, קיימים במשיב דפוסי התנהגות המאפיינים תת תרבות עבריינית. נראה שנמצא בקו התפר בין העולם הנורמטיבי אותו שאב מהמסגרת המשפחתית בה גדל ובין הקשר שמקיים עם חברה שולית, על השפעותיה החברתיות. **אשר להערכת הסיכון** - השירות מעריך, כי המשיב טרם הטמיע דפוסיים של אלימות ופריצת גבולות, נעדר עבר פלילי, חוויית המעצר עברו הייתה אפקטיבית - מכלול זה מאפשר לשיקול שחרור לחלופת מעצר המשלבת בתוכה ריחוק גיאוגרפי ממקום מגוריו לצד פיקוח על ידי דמויות סמכותיות ומצבות גבול, וכן אזוק אלקטרוני ופיקוח מעצר.

חלופות המעצר שנבחנו -

בדמות מעצר בית בבית הוריו באשקלון (להלן: "מקום החלופה"), תחת פיקוחם (להלן: "הערבים") - לשם כך שירות המבחן נפגש עם הוריו ואחותו רחל. השירות התרשם, כי ההורים מגויסים לסייע למשיב, מבינים את הנדרש מהם, לרבות פניה לגורמי אכיפת החוק במידה ויופרו התנאים. עם זאת, התרשם השירות, כי הוריו אינם מהווים גורם סמכותי עבורו. עוד מציין שירות המבחן, כי אחותו רחל שהותירה רושם של דמות סמכותית עבור המשיב, נבצר ממנה לסייע בפיקוח על רקע היותה בהריון ועתידה ללדת בחודשים הקרובים. שירות המבחן עמד על הבעייתיות בחלופה בפני ההורים, אולם האחרונים חזרו והדגישו, כי אין בידם להציע חלופה אחרת.

שירות המבחן מציין, כי התלבט רבות. מחד, המשך מעצרו של המשיב עלול להביא לרגרסיה במצבו וכן לנזק משמעותי והפסקת לימודיו, ומאידך - מדובר בחלופה המחזירה את המשיב לסביבתו הטבעית לצד פיקוח של דמויות שאינן מספיק סמכותיות עבורו. לבסוף, התקשה שירות המבחן לבוא בהמלצה חד משמעית לחלופה המוצעת. עם זאת, ציין, כי במידה ובית המשפט ישחרר לחלופה בבית ההורים תחת פיקוחם, ממליץ השירות לעבות את הפיקוח האנושי באזוק אלקטרוני וכן פיקוח מעצר.

תסקיר בעניינו של המשיב 2

מהתסקיר עולה, כי המשיב בן 19, רווק, טרם מעצרו התגורר בבית אמו באשקלון. נמנה למשפחה בת ארבעה

אחים. אביו נפטר לפני 15 שנים. אמו עובדת בטיפול בקשישים ואחיו הבכור רווק. שני אחיו הבוגרים נשואים ובעלי משפחה, כולם משולבים במסגרות תעסוקתיות ומנהלים אורח חיים נורמטיבי, ללא מעורבות בפלילים.

מסקירת עברו של המשיב עולה, כי סיים 10 שנות לימוד, עזב את ספסל הלימודים על מנת להשתלב במסגרת תעסוקתית כדי לסייע בכלכלת משפחתו. ממידע שקיבל שירות המבחן עולה, כי המשיב טופל בשירות המבחן לנוער בשנת 2010 בגין עבירות אלימות. המשיב אז הביע חוסר נכונות והתנגדות נחרצת להתגייס להליך טיפולי חרף ההזדמנויות והניסיונות הרבים שנעשו עמו. גורמי הטיפול התרשמו מנער בעל מזג סוער וחוסר יכולת לשלוט בדחפיו, בעל דפוסי חשיבה עבריינים אשר מסרב להשתלב במסגרת צבאית או בכל מסגרת אחרת על מנת לסגל לעצמו אורח חיים נורמטיבי יותר. להערכתם דאז, המשיב היה מצוי בסיכון גבוה להמשך התנהגות פורצת גבול, וזקוק להתערבות טיפולית אינטנסיבית ומידית, אולם על רקע התנגדותו, נמנעו מהמלצה טיפולית בעניינו.

עוד מציין שירות המבחן, כי המשיב נידון בחודש דצמבר 2011, ובדצמבר 2012, לעונשים הרתעתיים צופה פני העתיד, ולשל"צ בגין עבירות אלימות, סמים ורכוש. כמו כן, תלויים כנגדו שני תיקי מב"ד נוספים בגין עבירות שוד וסמים בהם טרם הוגש כתב אישום.

התרשמות שירות המבחן

שירות המבחן התרשם מבחור הנושא בקרבו משקעים רגשיים מורכבים על רקע אירועים ממציאות חייו, אשר לא עובדו ולא טופלו, אשר משפיעים על הלך חשיבתו ובחירותיו בחייו. עוד התרשמו, כי המשיב ביטא לאורך השנים קשיי הסתגלות לנורמות חברתיות ולמסגרות תפקוד תקין, כפי שבא לידי ביטוי בתפקודו התעסוקתי הבלתי יציב, עברו הלימודי, הישענותו על בני משפחתו והקשר עם שירות המבחן לנוער כמתואר לעיל. עוד התרשם השירות, כי המשיב בעל נטייה להתפרצויות מילוליות, קושי בקבלת החלטות רציונליות והיענות לגורמי סמכות. אינו מסוגל לבחון או לעסוק בחלקים שאינם מחמיאים לאישיותו או מכשילים אותו. כאשר כל ניסיון כזה מולו הוביל לזעם והתנגדות קשה על רקע חשש לפגיעה נוספת בדימויו העצמי. אשר **להערכת הסיכון** השירות מעריך, כי מכלול הנתונים המתוארים, מאפייני אישיותו ודפוסי התנהגותו, העדר מסגרת השתייכות כלשהי, הספק הקיים ביחס לקשרים החברתיים שמקיים וצריכת חומרים משני תודעה בכלל, חוסר יכולתו לבחון ולו באופן ראשוני, דפוסי אישיותו והתנהגותו הבלתי מקבלים, חוסר יכולתו להיעזר בגורמי טיפול, כפי שבא לידי ביטוי בקשר עם שירות המבחן לנוער וגם היום, לרבות ענישה קודמת שלא היוותה גורם הרתעתי ומציב גבול עבורו, **מקיימים רמת סיכון גבוהה להמשך התנהגות פורצת גבול.**

החלופה שנבחנה

הוצעה בפני השירות חלופה בדמות מעצר בית בכתובת מגוריו באשקלון (להלן: "מקום החלופה") בביקוח אמו ובסיוע אחיו אושרי, בן 26, המתגורר עימה (להלן: "הערבים והמפקחים"). לשם כך השירות שוחח עם האם

עמוד 3

ועולה, כי היא אלמנה בת 52, עובדת כ-4 שעות מדי יום בטיפול בקשישים בין השעות 08:00 - 12:00. האם הציעה, כי בשעות עבודתה יפקח על המשיב בעיקר בנה - אושרי, המתגורר עימה. עוד מסרה, כי מוכנה להפסיק עבודתה על מנת לפקח על המשיב באופן מלא במידה ותידרש לכך. שירות המבחן התרשם מאם בעלת נטייה לגונן באופן טוטאלי על בנה, תוך קושי לזהות חלקיו הכושלים והבעייתיים, אינה מעורה באופן מלא בקורותיו של המשיב. יחד עם זאת, מגויסת לסייע לבנה, מבינה את הנדרש ממנה, ומוכנה להציב גבולות חיצוניים כנדרש, לרבות פנייה לגורמי אכיפת החוק במידה ויפרו התנאים. שירות המבחן התרשם, כי על רקע אופייה של מערכת היחסים הקיימת - האם אינה מהווה עבור המשיב דמות סמכותית ומצבת גבול.

לסיכום - שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה לשחרר את המשיב לחלופה המוצעת, הואיל ואינה נותנת מענה לצורך בהרחקה גיאוגרפית מסביבתו החברתית, כחלק מהפרמטרים הנדרשים להערכת השירות, בשים לב גם לרמת המסוכנות הנשקפת מן המשיב, וכן היות האם נעדרת אישיות סמכותית ומצבת גבולות עבור המשיב.

7. ב"כ המשיב 1 עתר לשחרר את המשיב לחלופה שנבחנה על ידי שירות המבחן, על אף שלא הומלצה באופן חד משמעי, וזאת הן מהטעמים שעמדו בבסיס ההמלצה והן בשל הקושי הראייתי שעמד עליו בית המשפט העליון בעניינו של המשיב בבש"פ 183/14.

8. ב"כ המשיב 2 עתר לשחרר את המשיב לחלופה שנבחנה על ידי השירות, ולא הומלצה, וזאת בעיקר נוכח הקושי הראייתי שעמד עליו בית המשפט העליון בעניינו של המשיב בבש"פ 183/14. בנוסף, נוכח התרשמות שירות המבחן, כי אמו של המשיב מגויסת לשמש חלופה עבור המשיב, מבינה את הנדרש ממנה, מוכנה להציב גבולות חיצוניים כנדרש, לרבות פנייה לגורמי אכיפת החוק במידה ויפרו התנאים (פיסקה 5 בתסקיר).

9. ב"כ המבקשת מנגד, עתר להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים, שכן בעניינו של המשיב 1 שירות המבחן לא בא בהמלצה חד משמעית לשחררו לחלופה המוצעת, בעוד בעניינו של המשיב 2 נטען, כי התסקיר לא בא בהמלצה לשחררו והתרשם, כי החלופה המוצעת לא נותנת מענה הולם לרמת המסוכנות הנשקפת ממנו. עוד עמד ב"כ המבקשת על עברו הפלילי, הכולל הרשעה בעבירות הפרעה לשוטר, החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית, בגינם הוטל עליו מאסר על תנאי.

10. על רקע המתואר לעיל, ולאחר שהקשבתי לטיעוני ב"כ הצדדים, ועיינתי בתסקירי שירות המבחן, וכן בהחלטת בית המשפט העליון שניתנה בעניינם של המשיבים במסגרת הערר שהוגש על ידם בבש"פ 183/14 מיום 19.01.2014, ולאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, שוכנעתי שיש לשחרר את המשיבים לחלופות שהוצעו, על אף שלא מדובר בחלופות "מושלמות", וזאת בעיקר נוכח האיזון הנדרש והמשתמע מהחלטת בית המשפט העליון בכל הנוגע לתשתית הראייתית והקשיים הנלווים לה - ("יתכן ויש בקשיים אלו כדי להטות את הכף לטובת שחרורם של העוררים לחלופת מעצר, היה ותימצא כזו"). ראה לעניין זה גם בבש"פ 5869/12 ניר קרגר נ' מדינת ישראל, וכן בבש"פ 5073/05, בן דוד נ' מדינת ישראל, שתמציתם "מקום שעוצמת הראיות לא גבוהה, מוצדק לבחון אפשרות לשחרור לחלופת

מעצר".

11. אשר לחלופות המעצר - בעיקר בעניינו של המשיב 2 - שלא נמצאה הולמת לרמת הסיכון הנשקפת ממנו. ער אני למסוכנות, ולהעדר אפשרות לאיין באופן מוחלט כל מסוכנות בדרך של חלופת מעצר. כבר נפסק, כי בכל חלופת מעצר מדובר באיזון בין סיכונים. לא ניתן לאיין באופן מוחלט כל סיכון והשאלה היא של איזון יחסי בין רמת הסיכון לחובה לשקול חלופת מעצר וביתר שאת כאשר עסקינן בעוצמת ראיות נמוכה. עוד נפסק, כי חלופת מעצר איננה נועדת אלא ליצור רמה סבירה של ביטחון, להבדיל מוודאות, להשגת מטרות המעצר בדרך אחרת.

אשר להמלצת שירות המבחן השלילית בעניינו של המשיב 2 - הרי מדובר בהמלצה בלבד, ואין בית המשפט כבול אליה. יתרה מכך, השיקולים המנחים את שירות המבחן בהמלצתו והשיקולים והאינטרסים שעל בית המשפט לשקול לצורך החלטתו, לא בהכרח זהים וחופפים הם. (ראה לעניין זה בש"פ 5309/05, גדיר צמח נ' מדינת ישראל). עוד יש לציין, כי בכוונתי לעבות את הפיקוח האנושי גם בפיקוח אלקטרוני, שסייע בהצבת גבולות חיצוניים עבור המשיב. אמו של המשיב התחייבה בפני שירות המבחן, היה ותאושר כחלופה, תפסיק את עבודתה כדי להתפנות לפקח על המשיב באופן מלא ומתמיד. עוד יצוין, כי המשיב נתון במעצר לראשונה בחייו למעלה מחודש ימים (18.12.2013). נתון זה גם מהווה גורם מרתיע נוסף עבור המשיב, לבל יפר את תנאי השחרור.

12. אשר על כן, הנני מורה על שחרורם של המשיבים בתנאי הערובה הבאים:

המשיב 1

- א. **ישהה במעצר בית מלא בכתובת מגוריו, ברחוב ההסתדרות 464 אשקלון, תחת פיקוחם של הוריו לסירוגין.**
- ב. **אזוק אלקטרוני.**
- ג. **הפקדה כספית בסך 5,000 ₪.**
- ד. **חתימת ערבות עצמית על סך 10,000 ₪.**
- ה. **צו פיקוח מעצר של שירות המבחן לתקופה של 6 חודשים.**
- ו. **הוריו של המשיב כל אחד יחתום ערבות צד ג' על סך 15,000 ₪.**
- ז. **נאסר על המשיב ליצור קשר במישרין או בעקיפין עם מי מעדי התביעה.**
- ח. **המשיב יתייצב לשירות המבחן לכשיוזמן וכן לדיונים שייקבעו בעניינו בבית המשפט בליווי מי מהערבים.**

המשיב 2

- א. ישה במעצר בית מלא בכתובת מגוריו, ברחוב גדוד הפורצים 455 אשקלון, תחת פיקוחה המלא והמתמיד של אמו.
- ב. אזוק אלקטרוני.
- ג. הפקדה כספית בסך 5,000 ₪.
- ד. חתימת ערבות עצמית על סך 10,000 ₪.
- ה. אמו תחתום ערבות צד ג' על סך 15,000 ₪.
- ו. נאסר על המשיב ליצור קשר במישרין או בעקיפין עם מי מעדי התביעה.
- ז. המשיב יתיצב לדיונים שייקבעו בעניינו בבית המשפט בליווי אמו.

עותק ההחלטה יישלח לשירות המבחן וכן למפקח על האזוק האלקטרוני.

ניתנה והודעה היום כ"ט שבט תשע"ד, 30/01/2014 במעמד הנוכחים.

נסר אבו טהה, שופט